

ความสัมพันธ์ระหว่างความผาสุกทางจิตวิญญาณ การสนับสนุนทางสังคม
และการรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย กับพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิต
ในผู้ป่วยมะเร็งเต้านม

พรพรหม รุจิไพโรจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2550

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ความสัมพันธ์ระหว่าง ความผาสุกทางจิตวิญญาณ การสนับสนุนทางสังคม และการรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย กับพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านม
(RELATIONSHIPS BETWEEN SPIRITUAL WELL-BEING, SOCIAL SUPPORT, AND PERCEIVED SEVERITY OF ILLNESS TO PSYCHOLOGICAL SELF-CARE BEHAVIOR IN BREAST CANCER PATIENTS.)

พรพรหม รุจิไพโรจน์ 4536575 RAPM/ M

พย.ม. (การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ฐิติวัลลค์ ชรรณไพโรจน์ M.Ed. (GUIDANCE), โสภณ แสงอ่อน Ph. D. (NURSING)

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความผาสุกทางจิตวิญญาณ การสนับสนุนทางสังคม และการรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย กับพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านม กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยโรคมะเร็งเต้านมที่มารับการรักษาด้วยเคมีบำบัดที่หน่วย Short Stay โรงพยาบาลรามาธิบดี เดือนกรกฎาคม-กันยายน 2549 จำนวน 100 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดความผาสุกทางจิตวิญญาณ แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม แบบวัดการรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย และแบบวัดพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิต วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และใช้สถิติสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า ความผาสุกทางจิตวิญญาณและการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.612, p < 0.05$; $r = 0.650, p < 0.05$ ตามลำดับ) ส่วนการรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วยมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.225; p < 0.05$) โดยความผาสุกทางจิตวิญญาณ การสนับสนุนทางสังคม และการรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิตในผู้ป่วยมะเร็งเต้านม ได้ร้อยละ 52.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F_{(3, 96)} = 35.42, p < .05$) ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าพยาบาลควรส่งเสริมการสนับสนุนทางสังคมและความผาสุกทางจิตวิญญาณเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิตในผู้ป่วยมะเร็งเต้านม

คำสำคัญ : ความผาสุกทางจิตวิญญาณ/ การสนับสนุนทางสังคม/ การรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย/ พฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิต

**RELATIONSHIPS BETWEEN SPIRITUAL WELL-BEING, SOCIAL SUPPORT,
AND PERCEIVED SEVERITY OF ILLNESS TO PSYCHOLOGICAL SELF-CARE
BEHAVIOR IN BREAST CANCER PATIENTS.**

PORNPROM RUJIPAICH 4536575 RAPM/M

M.N.S. (PSYCHIATRIC AND MENTAL HEALTH NURSING)

THESIS ADVISORS: TITIWONE THUMAPIROJ M.Ed. (GUIDANCE)

SOPIN SANG-ON Ph. D. (NURSING)

ABSTRACT

This descriptive research aims studying the relationships between spiritual well-being, social support, and perceived severity of illness to psychological self-care behavior in breast cancer patients. The subjects of this study were of 100 breast cancer patients who received chemotherapy at the Short Stay Unit at Ramathibodi Hospital from July to September 2006. Data were collected using the following: demographics questionnaire; spiritual well-being questionnaire; social support questionnaire; perceived severity of illness questionnaire; and psychological self-care behavior questionnaire. Descriptive statistics, Pearson's product moment correlation and Multiple regressions were used to analyze the data. The results showed that spiritual well-being and social support were positively correlated to psychological self-care behavior ($r=0.612$, $p<0.05$; $r=0.650$, $p<0.05$; respectively) and the perceived severity of illness was negatively correlated to psychological self-care behavior ($r=-0.225$; $p<0.05$). Spiritual well-being, social support, and perceived severity of illness could jointly explain 52.5 % of the variance of psychological self-care behavior in breast cancer patients. ($F_{(3, 96)}=35.42$, $p<.05$) This study suggested that nurses should promote social support and spiritual well-being in order to improve psychological self-care behavior in breast cancer patients.

**KEY WORDS: SPIRITUAL WELL-BEING/ SOCIAL SUPPORT/ PERCEIVED
SEVERITY OF ILLNESS/ PSYCHOLOGICAL SELF-CARE
BEHAVIOR**

116 pp.